

Absolventka hudební vědy Eliška Svobodová podpoří koncertem s kapelou Fanfán Tulipán sbírku na obnovu univerzitní knihovny v Mosulu

Koncert proběhne 2. listopadu od 20 hodin v kampusu v Hybernské v rámci akce Den pro Mosul. V rozhovoru Eliška líčí své hudební i studijní začátky, inspirace i výhledy do budoucna.

Vystudovala jsi Vyšší odbornou školu publicistiky spolu s Konzervatoří Jaroslava Ježka a Filozofickou fakultou v Brně. Následně jsi pokračovala v magisterském studiu hudební vědy na FF UK. Proč právě tato kombinace?

Po maturitě jsem šla nejprve na Vyšší odbornou školu publicistiky, která byla zaměřena spíše prakticky – vybrala jsem si rozhlasovou specializaci a moc mě to bavilo. Během studia jsem ale stále cítila nutnost se rozvíjet i v hudbě – začala jsem tedy studovat skladbu na Ježkově konzervatoři, kterou jsem dělala souběžně s kombinovaným bakalářským studiem uměnověd na brněnské filozofické fakultě. Vyšlo to tak, že jsem ve stejném roce současně maturovala na konzervatoři a státnicovala v Brně – opravdu nezapomenutelná kombinace... Následně jsem navázala magisterským studiem hudební vědy na FF UK, které jsem dokončila před dvěma lety.

Zdá se, že sis tedy dobře vybrala a podařilo se ti skloubit svou profesi se svým koníčkem. Čím vším se aktuálně živíš a co z toho tě nejvíc baví?

Aktuálně pracuji v Českém rozhlasu Vltava, kde připravuji hudební pořad Planeta jazzem posetá a vybírám hudbu do odpoledního kulturního bloku ArtCafé. Mojí hlavní náplní práce je teď ale správa sociálních sítí Vltavy, což je neuvěřitelně pestrá a zábavná práce. Přímo hudbou jsem se nikdy živit nechtěla – v mé rodině je několik profesionálních hudebníků, od nichž jsem odmala slýchala, jak moc náročný tento způsob obživy je. Hudbu tedy vnímám spíše jako vnitřní potřebu a jako odreagování od práce v rozhlasu. Zatím se to skvěle doplňuje.

Kdy tě napadlo založit kapelu a jak vznikla?

Kapela byla jednou z motivací, proč jsem šla na Ježkovu konzervatoř. Vždycky jsem hrála v kapelách, už na gymplu jsme měli jazz-rockovou skupinu, na kterou ráda vzpomínám. Rok poté, co jsem začala studovat na Ježkově konzervatoři, jsem založila kapelu Fanfán Tulipán.

Hned v počátku jste byli hodně úspěšní. Rok po založení kapely jste zvítězili ve finále soutěže o Cenu Metropolitní Univerzity v rámci festivalu Mladí ladí jazz a v témže roce jste vyhráli i české kolo mezinárodní soutěže Jazz Prix, což vás určitě muselo hodně motivovat. Jak velké byly vaše počáteční ambice a máš pocit, že jste jim za těch 8 let existence kapely dostáli?

Nám se staly dokonce i věci, o kterých jsem se ani v počátku neodvažovala snít – například vystoupení v rámci Bohemia Jazz Festu, což byl jeden z mých největších koncertních zážitků. Zároveň jsem ráda, že se mi podařilo sestavit kapelu tak, že muzikanti jsou nesmírně otevření a nebrání se koncertům v nezvyklých prostředích: hráli jsme tak třeba na dětském táboře, spali tam v teepee a druhý den jeli hrát do Rakouska

na festival Jazz an der Donau. Druhý extrém a taky nezapomenutelný, byl rockový klub v rumunském městě Targoviste, kam nás pozvalo České centrum – náš kinder-jazz měl u místních motorkářů nečekaný úspěch □

Většina vašich skladeb je přirozeně instrumentálních. Ze samotného názvu vaší kapely i písní se nicméně zdá, že si docela ráda hraješ se slovy. Nechybí ti tedy někdy přecijen možnost k posluchačům promluvit i prostřednictvím textů?

Najít text, který bych dokázala zpívat a se kterým bych se uměla identifikovat, je pro mě opravdu těžké. Jednu textačku mám, vynikající básničku Míšu Keroušovou – u řady jejích textů mě hned napadá melodie a směřování písně. Ale způsob, jakým já obvykle pracuji, vychází spíše z představy nějakého prostředí či situace, čímž se nechávám vést. Zkousím si třeba představit, jaká hudba by mohla znít ve fjordu nebo se snažím hudebně ilustrovat různé situace a nálady, třeba strach ☒ před dalekou cestou.

Vy sami vaši hudbu označujete jako „kinder-jazz“. Co si pod tím můžeme představit a kdo jsou nejčastěji vaši posluchači?

Spojení „kinder-jazz“ vzniklo během studia na konzervatoři – připadalo mi, že většina lidí kolem mě příliš akcentuje techniku na úkor originality a autenticity výrazu. V tomto prostředí jsem měla čím dál větší nutkání dělat hudbu víc po svém, zahrnout do ní jak hravost, tak i určitou syrovost. Název „kinder-jazz“ byl od začátku tak trochu legrace reflektující třeba i fakt, že občas hrajeme na dětské hudební nástroje nebo hračky. Zároveň je ale důležité říct, že tím nechceme odkazovat k naivnímu umění nebo art brut – skládat hudbu, která je hravá, neznamená, že člověk rezignuje na rozvíjení se v technice a začne spoléhat jen na intuici. Naše publikum je opravdu rozmanité – od jazzových posluchačů přes návštěvníky divadelních festivalů po malé děti, pro které občas pořádáme speciální koncerty, naposledy teď v září v rámci festivalu Struny dětem.

Jak jsi zmínila, vaše hudba je charakteristická i neobvyklými hudebními nástroji – hrajete na melodiku, estonskou citeru, xylofon nebo dokonce hrací skříňku. Kde vůbec hledáš inspiraci k novým skladbám a jejich ztvárnění?

Nejlepší inspirací je odjet a setkat se s úplně jinou hudební tradicí či jinými nástroji. Hodně mě nasměroval a inspiroval pobyt na hudebním workshopu v Estonsku, kde mě okouzlil zvuk tradiční citery. Koupila jsem si ji tehdy přímo od výrobce a občas na ni hraji v kapele. Velkým zážitkem bylo také třeba muzeum zvonkoher v Utrechtu plné sálových orchestrionů, pianol a hracích skříní. Pořídila jsem si tam hrací skříňku pling-plong, pro kterou si člověk může vytvořit vlastní melodii, a používám ji ve skladbě Kabinet kuriozit.

Na kontě máte dvě desky. Zdá se, že tedy nikam nespěcháte, ale hraní si opravdu užíváte. Jaké máte s kapelou plány do budoucna?

V příštím roce se chystáme nahrát studiovou desku, těším se na festivaly a hlavně na rozmanitá místa, kam nás Fanfán zavede. Chodím teď také na hudební konzultace ke skladatelce a klavíristce Beatě Hlavenkové, což mě velice inspiruje a motivuje. Je jasné, že kapela funguje v různých časech s různou intenzitou. Teď jsme ve fázi, kdy hrajeme jednou dvakrát za měsíc, což vnímám jako optimální, aby se z toho nestal stereotyp, člověk se na hraní těšil a zároveň měl čas i na svou práci.

A konečně – zanedlouho vystoupí kapela Fanfán Tulipán v našem kampusu v Hyberské v rámci akce Den pro Mosul. Celá akce proběhne jakou součástí podpory veřejné sbírky na obnovu univerzitní knihovny v Mosulu, kterou vyhlásila knihovna FF ve spolupráci s Člověkem v tísní. Jak vnímáš, že se jako absolventka FF vracíš na fakultní půdu při takové příležitosti?

Na studium vzpomínám skutečně s velkým vděkem. Měla jsem to

šťestí potkat několik pedagogů, kteří mě hodně ovlivnili nejen, co se týče vědomostí ale i životních postojů. Jsem ráda za to, že jsme dodnes v kontaktu a můžu se s nimi podělit o novinky související s mou diplomovou prací, podle které se aktuálně připravuje dokumentární film. Kromě toho moje mateřská katedra pořádá často akce, kde je možné se společně vídat a řadu muzikologů setkávám i v rozhlase. Na akci v Hybernské se moc těším a jsem ráda, že tento projekt můžeme s Fanfánem podpořit.

Veronika Nováková